

اندیشه‌های بنیادین علم ارتباطات

۲

زیر نظر

دکتر باقر ساروخانی

۱۳۹۸

سرشناسه	: ساروخانی، باقر، ۱۳۱۸ - گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور	: اندیشه‌های بنیادین علم ارتباطات ۲ / گردآورنده و مترجم باقر ساروخانی؛ ویراستار محمود اختیاری بیدهندی
مشخصات نشر	: تهران: نشر تماس، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۶ص.
شابک	: ۳۵۰۰۰۰ ریال : ۹۷۸۶۲۲۹۵۴۲۷۰۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: واژه‌نامه
یادداشت	: نمایه
موضوع	: ارتباط - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Communication -- Addresses, Essays, Lectures
موضوع	: رسانه‌های گروهی - مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: Mass Media -- Addresses, Essays, Lectures
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۸/۸۳ الف ۲ س ۹۷۸۶۲۲۹۵۴۲۷۰۵
رده بندی دیویی	: ۳۰۲/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۷۶۸۹۵
عنوان کتاب	: اندیشه‌های بنیادین علم ارتباطات ۲
ناشر	: نشر تماس
گردآورنده و مترجم	: باقر ساروخانی
ویراستار	: محمود اختیاری بیدهندی
نوبت چاپ	: اول
شمارگان	: ۵۰۰
طراحی جلد	: گروه گرافیک تماس
شابک	: ۹۷۸۶۲۲۹۵۴۲۷۰۵
بها	: ۳۵۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۷	مقدمه دکتر باقر ساروخانی
۳۳	۱. تاریخ طبیعی روزنامه
	نویسنده: رابرت ا. پارک
۵۷	۲. تلویزیون و شبکه های رنگ توده وار
	ترجمه ی دکتر احسان شاه قاسمی
۸۵	۳. برخی از رویکردهای رنگ
	ترجمه ی دکتر داوود صفایی
۱۰۷	۴. ارتباطات و افکار عمومی
	نویسنده: برنارد برلسون
۱۳۱	۵. موانع روان شناختی در ارتباطات
	ترجمه ی دکتر علیرضا پیران
۱۴۹	۶. کلیت های بدون مطلق ها: نظریه ای در باب اخلاق رسانه
	نویسنده: کریستوفر میرز
۱۸۹	۷. بازوی فرهنگی تشکیلات شرکتی: تأملاتی بر آثار هربرت شیلر
	ترجمه ی دکتر سید وحید عقیلی
۱۹۹	۸. لازارسفلد و آدورنو در ایالات متحده: مطالعه ای موردی در جهت گیری های نظری
	نویسنده: واین ام. تونوز
۲۳۵	۹. فراگرد ارتباطات و اصول معناشناسی عمومی
	ترجمه ی دکتر سید علی رحمان زاده

۱۰. ارتباطات جمعی، سلیقه‌ی عامه و کنش اجتماعی سازمان یافته ۲۵۳
 نویسندگان: پاول فلیکس لازارسفلد و رابرت کینگ مرتون ترجمه‌ی دکتر غلامرضا آذری
۱۱. چشم‌انداز ویژه‌ی تلویزیون و تأثیر آن: مطالعه‌ای مقدماتی ۲۸۷
 نویسندگان: کرت لانگ و گلادیس انگل لانگ ترجمه‌ی دکتر امید علی مسعودی و یوسف سامانی‌پور
۱۲. فرایند تحلیل محتوای کیفی ۳۱۱
 نویسندگان: ساتوالو و هلوی کینگاس ترجمه‌ی دکتر محمد رضا رسولی
- ره‌نامه (انگلیسی - فارسی) ۳۲۱
- نامه‌ی نام ۳۳۰
- نمایه‌ی موضوعی ۳۳۴

● مقدمه

داوند را سپاسگزاریم، که توفیق داد تا جلد دوم «اندیشه‌های بنیادین علم ارتباطات» به زیر چاپ آراسته و بدین‌سان به بازار دانایی و اصحاب عزیزش تقدیم کنیم. کارش جمع است و نشان از آن دارد که می‌توان با هم کار کرد و تمثیلی از ارتباطات انسانی را به منصه‌ی ظهور رساند. در همین جا لازم است از عزیزانم که یکایک صدقانه و صمیمانه کوشیده‌اند تا این مجلد زیبا از جمع حضور فعال آن‌ها شکل بگیرد، سپاس و تشکر می‌کنم. بسیاری از مقالات به دوران کلاسیک اندیشه‌های ارتباطات و بعضی به زمان نزدیک‌تر آن تعلق دارند که این نشان از اعتقاد ما به ویژگی خاص جهان‌نظری است:

همیشه جهان در حال تغییر است و گاه با سرعتی سرسام‌آور، از این‌رو پدیده‌ها نیز جابه‌جا می‌شوند. بعضی می‌میرند، بعضی نیمه‌جان باقی می‌مانند، اما آنچه هرگز نمی‌میرد، اندیشه است. در بین اصحاب دانش، بعضی را کلاسیک می‌خوانند و آن‌ها از این دسته‌اند. کلاسیک‌ها اندیشه را به بازار دانش می‌آورند و از این‌رو تا زمانی که آن اندیشه‌ها کلید شناخت و قایع‌اند، پایدار می‌مانند، در غیر این صورت به سوزی دانش سپرده می‌شوند. همه جا چنین است. در عالم هنر و ادبیات نیز همین قاعده برپاست. «هومر»^۱، سده‌ها پیش «اندیشه»^۲ را سرود، امروز همچنان زیباست و بسیاری را شور و هیجان می‌بخشد و جالب‌تر آن‌که «هومر» در زمان حیاتش نابینا شده بود، در قهوه‌خانه

1. Homer

2. The Odyssey

اشعارش را می‌خواند، لیک، در پایان، مردم رفته بودند و او برای قهوه‌خانه‌ی خالی شعر می‌خواند، درحالی‌که امروز چنین نیست، علاقه‌مندان تراژدی بدو توجه می‌کنند.

داستان استاد شهیر توس نیز چنین است. بعد از سی سال رنج، کتابش را تقدیم سلطان محمود کرد؛ او واقعی بدان نهاد. تنها چند سکه را ارزانی داشت که شاعر حکیم را خشم آمد و همان را در قُفّاح هزینہ کرد. لیک، امروز چنین نیست، فردوسی و اشعارش را توتیای چشمان خود می‌سازیم. او مظهر اقتدار ایران، وطن عزیز ماست. جالب آن‌که او خود بدین سرمدی آگاه است، چنان‌چه می‌گوید:

پی افکندم از نظم کاخی بلند که از باد و باران نیابد گزند
نمی‌رم ازین پس که من زنده‌ام که تخم سخن را پراکنده‌ام

نامیرایی رسمی بودن در جهان پویای دانش نیز وجود دارد. به‌عنوان مثال، «دورکیم»^۱ کتاب «دانش»^۲ را فراهم آورد. چنان‌چه فقط وقایع و ارقام را در آن می‌آورد. کتاب در عرص چند ساعه، قدیمی می‌شد، زیرا ارقام خودکشی تغییر کرده بود و رفتار خودکشی جابه‌جا شده بود. ما او را ارایه‌ی نظریه و تولید مفاهیم تازه‌ای پرداخت، نظیر خودکشی خودخواهانه، دگرخواهانه، بی‌هنجار و ... هم امروز نیز یکی از بزرگان دانش را دیدم، می‌گفت در ایلام به دنبال خودکشی‌های دگرخواهانه در این منطقه هستم.

با این همه، در عمل برای درون فهمی بیشتر، تشریح و روش‌سازی فصل‌ها به نکته‌های زیر توجه شده است:

- در همین مقدمه، برای برخی از فصل‌ها، به منظور شفاف شدن بحث‌شان، تکمله و تفسیری تحلیلی نوشته‌ام. این فصل‌ها در کل کتاب عبارت‌اند از فصل‌های دوم، پنجم، هفتم و دوازدهم که با دقت مورد بازبینی و پردازش قرار گرفته‌اند.*

1. Durkheim

2. Suicide

* به فصل‌های دیگر، نپرداختم. چه این فصل‌ها به دلیل روشن‌بودن مباحث، مضامین و کاربردی بودن‌شان در حوزه‌ی نظری و عملی نیازمند تفسیر بیشتر نبوده‌اند.